

GRAN ANGULAR

FÓRMULA MAGISTRAL

Enric I. CanelaCATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR.
FACULTAT DE BIOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

EL FUTUR ÉS DELS GRAUS UNIVERSITARIS LLIURES

Al març, quan comença el Saló de l'Ensenyament, veiem la creativitat dels diferents centres oferint nous graus universitaris. De tres anys, la majoria de quatre, graus senzills, graus dobles, graus en anglès, graus conjunts entre universitats... Una gran diversitat fruit, al meu entendre, de l'interès de guanyar estudiants aprofitant alguns nínxols de mercat. En alguns casos em semblen més una operació de màrqueting que no una necessitat social. Tinc la sensació que l'elecció d'un grau, si oblidem els que defineixen professions, especialment sanitàries i regulades com pot ser la medicina, la infermeria o la farmàcia, té més a veure amb el nom i la moda que no amb un bon coneixement del que hi ha darrere i de la probabilitat raonable de trobar després una feina.

El sistema espanyol d'aprovació de graus és lent i original. Sense entrar en valoracions sobre l'encert quant a la qualitat dels graus que s'aproven, la lentitud fa que sovint es perdi l'oportunitat de fer modificacions o ajustos que permetrien mantenir la formació més actualitzada.

Sí exceptuem les professions altament reglades com la medicina, el model de formació que es requereix actualment per adaptar-se a les necessitats de professionals és molt diferent a la de fa uns anys. Aleshores els currículums eren pocs i amb escasses possibilitats de fer matèries optatives. Posteriorment l'opcionalitat va créixer molt i més recentment les opcions dins d'una carrera s'han reduït però el nombre de graus

Uns grup d'estudiants a la Universitat Rovira Virgili. ARXIU

ha crescut molt. Tant, que els estudiants quan es mouen pel món es troben amb proble-

Grau obert

El grau obert és un grau flexible que ofereix la UPF per poder adquirir una formació interdisciplinària abans de cursar el grau amb què l'estudiant es vol titular. Permet triar assignatures molt diverses a primer curs, alguna excepcionalment de segon, i després incorporar-se al grau que es vulgui. S'obté un grau principal amb una formació al començament que, en alguns casos, permet obtenir un *minor*.

mes d'equiparació curricular que demanen una certa imaginació per solucionar-los. El sistema s'ha fet més complex sense que això hagi comportat una millora evident quant als coneixements dels graduats.

Malgrat la complexitat hi ha rigidesa innecessària. Tenim graus que són combinacions de matèries obligatòries que no tenen més raó per ser troncal que equilibris i pressions corporatius per incorporar-les en els plans d'estudi. L'acceleració en la creació de coneixement indica que els graus tal com s'entenen ara haurien de desaparèixer per donar lloc a uns currículums molt flexibles a elecció de l'estudiant.

Un model més raonable i adequat seria la lliure elecció de matèries per part

El sistema espanyol d'aprovació de graus és lent i original. Sense entrar en valoracions sobre l'encert quant a la qualitat dels graus que s'aproven, la lentitud fa que sovint es perdi l'oportunitat de fer modificacions o ajustos que permetrien mantenir la formació més actualitzada

dels estudiants de forma que el currículum fos, en un alt percentatge, lliure. Amb llarga experiència acadèmica, em considero gairebé incapaç de saber que necessita un graduat avui més que bona base, capacitat de trobar, seleccionar i gestionar la informació i capacitat d'adaptació. D'aquí pocs anys només li servirà això.

GRAU DE RIGIDESA. Per facilitar la vida a l'estudiant a la universitat no som prou rígids en els requeriments que cal exigir per poder cursar una determinada matèria, els coneixements adquirits. La màniga ampla en això evita adquirir una bona base. Aquesta seria per a mi l'única condició necessària per matricular-se d'una matèria. Per exemple, ningú no podria

matricular-se de Matemàtiques II sense haver superat Matemàtiques I. Cada matèria amb els seus prerequisits i llibertat completa d'elecció.

Ara que tothom parla de coneixements d'humanitats, no veig per què un estudiant no hauria de poder fer 180 crèdits de química i 60 de filosofia, per posar un exemple. Quina titulació tindria? Cap en concret. Importa el nom o el contingut? Si jo hagués de contractar algú per a una feina no m'amoïnaria gens ni mica. Segurament, vist des de l'empresa química, valoraria més coneixements de filosofia, la capacitat per raonar, que alguna assignatura de química que mai no li serviria per a res.

Similar és el que passa amb els estudiants que ens visiten per fer un Erasmus. No hi ha una correspondència entre titulacions, els plans d'estudi són diversos i no es poden fer convalidacions. Senzillament, se'ls reconeixen crèdits.

Fa tres anys la Universitat Pompeu Fabra va crear el grau obert, un pas en aquest camí. Innovador a Catalunya, permet gran flexibilitat curricular. Ignoro quant va costar aconseguir l'aprovació i publicació al BOE, sovint les coses intel·ligents costa entendre-les. Un pas endavant que vaig considerar encertat. Possiblement no es podia anar més enllà.

Ara hem de trencar completament amb les cotilles i afegir graus oberts en la seva totalitat. Un concepte diferent al de la UPF, més determinat a primer curs amb matèries propedèutiques per després fer un currículum molt més lliure. Necessàriament amb tutors preuniversitaris i universitaris.